

**Česká školní inspekce
Královéhradecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIH-173/11-H

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola a Mateřská škola, Čestice, okres Rychnov nad Kněžnou
Sídlo:	Čestice 20, 517 41 Kostelec nad Orlicí
IČ:	75 015 501
Identifikátor:	650 056 353
Právní forma:	Příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Helenou Horskou - ředitelkou školy
Zřizovatel:	Obec Čestice
Místo inspekční činnosti:	Základní škola a mateřská škola
Termín inspekční činnosti:	14. – 16. únor 2011

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále školský zákon), pro účely získávání a analyzování informací o vzdělávání dětí a žáků, o činnosti školy, sledování a hodnocení efektivnosti vzdělávací soustavy.

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a mateřskou školou podle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona, zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů.

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a mateřskou školou podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem.

Hodnocení souladu učebních dokumentů s právními předpisy podle § 185 odst. 1 školského zákona.

Získání a analyzování informací o využívání finančních prostředků státního rozpočtu poskytovaných škole podle ustanovení § 163 školského zákona na realizaci pokusných ověřování a rozvojových programů.

Aktuální stav školy

Právní subjekt tvoří mateřská škola (dále MŠ) a školní jídelna (dále ŠJ) umístěné v budově jedné a základní škola (dále ZŠ nebo škola) společně se školní družinou (dále ŠD) v budově druhé. Obě se nacházejí ve středu obce nedaleko od sebe.

MŠ je jednotřídní s kapacitou 28 dětí. Ve školním roce 2010/2011 je k celodenní docházce zapsáno 28 dětí ve věku od 2 do 7 let. Jedno dítě má odklad školní docházky, MŠ nevykazuje žádné dítě se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), ani dítě nadané. Provoz je od 6:30 do 15:30 hodin. Výše úplaty činí 250 Kč. MŠ je v posledních letech naplňována do plné kapacity.

Vzdělávací nabídka vychází ze Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání s názvem „Veselá zahrádka“ (dále ŠVP PV). MŠ nad rámec běžného vzdělávacího programu nabízí v tomto školním roce činnost zájmového kroužku hry na zobcovou flétnu, který vede učitelka MŠ v učebně ZŠ. Na základě dobrých zkušeností a zvyklostí jsou v průběhu školního roku zařazovány do vzdělávacího programu i akce a školní slavnosti s rozmanitým zaměřením (např. výlety, výstavy, exkurze, divadelní představení, karneval, oslavy lidových tradic).

V posledních letech došlo k zásadní modernizaci materiálního zázemí MŠ. Zcela nově byly zrekonstruovány ŠJ, sociální zařízení v obou podlažích MŠ, ústřední topení, osvětlení, byl vyměněn nábytek. Změna nastala v obsazení místa učitelky, nastoupila nová pracovnice, v MŠ působí druhým školním rokem.

ZŠ je organizovaná jako dvojtřídní s kapacitou 40 žáků a zajišťuje základní vzdělávání v rozsahu 1. – 5. ročníku. Ve školním roce 2010/2011 je zapsáno celkem 33 žáků. V I. třídě (1. a 2. ročník) to je 11 žáků, do II. třídy (3., 4. a 5. ročník) dochází 22 žáků, z toho je 6 žáků se SVP. Celkové počty žáků se v posledních školních letech stabilizovaly.

Výuka probíhá v 1. – 4. ročníku podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále ŠVP ZV) s motivačním názvem „Pyramida poznání“ a v 5. ročníku podle dobíhajícího vzdělávacího programu Základní škola. Budova ZŠ se otevírá v 7:30 hodin a vyučování začíná v 8:00 hodin. Školu navštěvují kromě místních také žáci z Chotivi, většina jich dále přechází na druhý stupeň do ZŠ Častolovice.

K realizaci tělesné výchovy využívá škola moderně vybavenou sportovní halu, hřiště s umělým povrchem a sportovní areál, které se nacházejí v blízkosti školy a jsou majetkem obce.

ŠD s kapacitou 25 žáků má jedno oddělení, její provoz navazuje na ukončené vyučování od 11:45 do 15:40 hodin. ŠJ s kapacitou 74 stravovaných osob připravuje obědy pro 61 stravovaných.

Od poslední inspekce pořídila ZŠ nový žakovský nábytek a dvě interaktivní tabule. Nakoupeny byly učebnice, nové tituly k mimočítankové četbě, reedukační a didaktické pomůcky. Byla provedena kompletní výměna rozvodu topného média a topných těles. V dalším období připravuje zřizovatel zateplení budovy ZŠ a výměnu oken.

Základní informace o škole může veřejnost získat prostřednictvím webových stránek obce s neaktualizovanými údaji.

Mateřská škola

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

ŠVP PV svým obsahem poskytuje všechny potřebné informace o předškolním vzdělávání. Je v souladu se zásadami Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání čj. 32 405/2004-22. Na ŠVP PV navazuje třídní vzdělávací program. Jeho obsah tvoří vzdělávací cíle a plánované činnosti. Formulace cílů nejsou vždy výstižně stanoveny, učitelky předem nedefinují očekávané výstupy, dostatečně nediferencují úkoly vzhledem k věkovým předpokladům a individuálním možnostem dětí.

Vzdělávání dětí probíhalo v příjemné atmosféře. ČŠI pozitivně hodnotí vyváženou spolupráci obou pedagogických pracovníků, ale i provozních zaměstnanců. Děti se na učitelky obracely s důvěrou, projevovaly spokojenost, většinou respektovaly pravidla společného soužití, byly k sobě ohleduplné. Škola nemá tato pravidla písemnou formou zpracovaná.

V rámci spontánních činností si děti ke hře vybíraly hračky a učební pomůcky převážně samy a na základě svobodného rozhodnutí. Pracovaly nejčastěji v malých skupinách. Některé jejich hry postrádaly hlubší smysluplnost, chyběla širší nabídka a více podnětů ze strany pedagogického vedení. Učitelky v rámci spontánních činností s dětmi plnily některé plánované cíle v návaznosti na realizované téma „Čím cestujeme“. Děti sestavovaly obrázky z jednotlivých částí, pojmenovávaly barvy, rozlišovaly zpravidla s jistotou dopravní prostředky, starší děti byly zručné při práci s nůžkami, dokázaly napsat své jméno, vytleskávaly slabiky. Mladší i starší děti často pracovaly s omalovánkami. Učitelky méně diferencovaly náročnost úkolů vzhledem k věkovým zvláštěm, individuálním dovednostem a schopnostem dětí. U některých dětí byla sledována přetíženost. Požadovaná doba na jejich soustředění byla někdy až neúměrně dlouhá. Zčásti se promítala nepropracovanost třídního vzdělávacího programu. Zvolená organizace dne neposkytla všem dětem dostatečný prostor pro činnosti podle jejich výběru. Děti, které přišly do MŠ kolem osmé hodiny, měly již méně času pro sebeuplatnění a uspokojení svých individuálních zájmů.

V době inspekčních hospitací převažovaly řízené činnosti organizované frontálně se všemi dětmi najednou, bez možnosti alternativního výběru. Metody prožitkového a kooperativního učení nebyly upřednostněny. Učitelky do průběhu řízených činností zařadily cíle z více oblastí předškolního vzdělávání, ale nevycházely zcela dostatečně z očekávaných předpokladů ve vztahu k věku a individuálním možnostem dětí. Ty měly méně prostoru pro vyjádření svých představ prostřednictvím výtvarných dovedností s využitím i více druhů výtvarných technik. Starší děti zvládly ztvárnění dopravních prostředků prostřednictvím stavebnic. Součástí vzdělávací nabídky byla i podpora čtenářské gramotnosti, matematická gramotnost nebyla v průběhu inspekčních hospitací cíleně podporována a rozvíjena.

Učitelky každodenně zařazují činnosti zaměřené na rozvoj pohybových dovedností jak v oblasti hrubé, tak i jemné motoriky. Děti dobře reagovaly na hudební podněty, pokyny učitelek, bezproblémově zvládaly prostorovou orientaci, s jistotou překonávaly překážky. Zvládaly úkony spojené se stravováním, osobní hygienou a udržováním pořádku v hračkách a učebních pomůckách. Dílčí rezerva byla sledována v menší podpoře dětí v jejich sebeobslužnosti při rozdávání pokrmů v době svačiny.

Učitelky hodnotily děti pozitivně, oceňovaly jejich snahu. Při hodnocení výtvarných prací dětí byly plněny záměry z oblasti Dítě a ten druhý a Dítě a společnost. Děti se učily naslouchat druhému, ocenit práci druhých. Hodnocení však bylo neúměrně dlouhé, učitelka nezvolila příliš vhodnou metodu, a tak téměř všechny děti od činnosti odešly. Učitelky vedou záznamy o dětech, v souladu s přijatým evaluačním systémem zpracovávají hodnotící listy k realizovaným integrovaným blokům. Vedou každému dítěti i jeho portfolio. Škola spolupracuje podle potřeby s pedagogicko-psychologickou a logopedickou poradnou.

Vedení školy se věnuje v souladu s příslušnými zákonnými ustanoveními bezpečnosti a ochrany zdraví (dále BOZ) dětí a vede požadovanou dokumentaci. Pravidelně každoročně zajišťuje odbornou technickou kontrolu tělovýchovného zařízení školy pracovníkem odborně způsobilým. Součástí školního řádu jsou podmínky BOZ dětí a jejich ochrany před sociálně negativními jevy. Učitelky upozorňují děti na rizika ohrožující jejich zdraví, o poskytnutém poučení vedou záznamy v třídní knize. Zařazují do vzdělávacího programu témata k problematice zdraví člověka. ČŠI zkonzultovala s ředitelkou školy a vedoucí učitelkou přijetí změny v organizaci cvičení a přechodu dětí do ložnice z důvodu předejití případnému úrazu a ohrožení zdraví dětí (pohyb dětí bez obutí po třídě a sociálním zařízení, přechod dětí do ložnice v prvním patře po odložení oděvu již v herně v přízemí). Za příznivých povětrnostních podmínek děti pravidelně pobývají na čerstvém vzduchu. V době inspekce děti nepily děti dle vlastní potřeby, ale až organizovaně pod dohledem učitelky, přestože nápoj měly k dispozici. Organizace odpoledního odpočinku nerespektuje individuální potřebu dětí, učitelky nepřipravují pro „nespavé“ děti doplňující program a ani pro to nemají vytvořené podmínky, přestože to prostory místností umožňují.

Hodnocení předpokladů MŠ ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Od vzniku právního subjektu a spojení MŠ a ZŠ se na řízení školy spolupodílí vedle ředitelky školy i vedoucí učitelka MŠ. Ředitelkou školy byla jmenována do funkce k termínu 1. 1. 2003. Její povinnosti a kompetence vyplývají z organizačního řádu a náplně práce. Vedoucí učitelka odpovídá za předškolní vzdělávání, sleduje práci zaměstnanců, provádí kontrolní a hospitační činnost. V době inspekční hospitace provedla pohospitační rozhovor. Její hodnocení bylo motivující pro další práci učitelky. Vytvořený systém kontroly školy je účinný, z předložených hospitačních záznamů vyplývá i metodická pomoc začínající učitelce. Ředitelka školy je se zaměstnanci MŠ v každodenním kontaktu, má přehled o dosahovaných výsledcích.

Pracovní povinnosti a odpovědnost za svěřené úkoly pro jednotlivé zaměstnance MŠ jsou vymezeny v pracovních náplních. Na základě souboru interních dokumentů a směrnic je zajištěn plynulý provoz MŠ. Vedoucí učitelka při vedení MŠ vychází především ze svých dlouholetých zkušeností, nové poznatky získává účastí na akcích v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Povinná dokumentace MŠ je vedena v souladu se školským zákonem. Drobné úpravy formálního charakteru byly provedeny v průběhu inspekční činnosti. Zpráva o vlastním hodnocení analyzuje stav předškolního vzdělávání. Dokumentace související s přijímáním dětí do MŠ splňuje požadavky vyplývající ze zákonných ustanovení. Kritéria pro přijímání dětí respektují pravidlo rovného přístupu ke vzdělávání. Vyhlášení termínu

přijímacího řízení ředitelka školy koordinuje se zřizovatelem. Rodičovská veřejnost je informována dostatečným způsobem o zápisu dětí (vývěsky, internetové stránky, místní rozhlas, zpravodaj). Pro školní rok 2010/2011 byly kladně vyřízeny podané žádosti. Zřizovatel škole udělil výjimku z počtu dětí ve třídě, kapacita není překračována.

Informační systém školy je funkční. Mezi zaměstnanci byla sledována přirozená, příjemná komunikace a spolupráce směřující k naplňování přijatých cílů předškolního vzdělávání. Ředitelka školy organizuje jednání pedagogické rady společně pro ZŠ a MŠ a jednou ročně probíhá samostatně v MŠ. Předložené zápisy z pedagogických rad postihují obsah projednávaných záležitostí. Jejich prostřednictvím jsou řešeny otázky pedagogické a provozní, dochází k vzájemné informovanosti. Jsou projednávány a schvalovány zásadní dokumenty školy (ŠVP PV, školní řád, vlastní hodnocení). ČŠI hodnotí velmi pozitivně zájem ředitelky školy o předškolní vzdělávání a její přístup k zajišťování kvalitních podmínek v MŠ.

Předškolní vzdělávání zabezpečují dvě učitelky, obě mají odbornou kvalifikaci stanovenou právním předpisem a pracují na plné pracovní úvazky. Pro výkon povinností spojených s řízením MŠ má vedoucí učitelka sníženou míru vyučovací povinnosti o dvě hodiny. Jejich organizace služeb je funkční, hodiny přímé vyučovací povinnosti jsou účelně využité, pozitivem je, že mají vytvořený tzv. překryv v jednom týdnu na práci ve skupinách již od 8:30 hodin. Začínající učitelka získává pedagogické zkušenosti pod metodickým vedením vedoucí učitelky. Ředitelka školy podporuje oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP), vytváří pro to i velmi dobré podmínky. Učitelky MŠ navštěvují odborné semináře, jejich zaměření vychází z potřeb školy a probíhá na základě konkrétního plánu pro jednotlivá pololetí. Dalšími zaměstnanci MŠ jsou kuchařka a školnice.

MŠ je umístěna v jednopatrové budově společně s obecním úřadem, obecní knihovnou a školní jídelnou. Má samostatný vchod, její vnitřní prostory v přízemí tvoří šatna, herna, třída, sociální zařízení. V prvním poschodí je stabilní ložnice se sociálním zařízením. MŠ má své skladové prostory a vedoucí učitelka kancelář vybavenou k administrativním účelům (počítač s internetem a tiskárnou).

Třída je vybavena novým nábytkem, který splňuje hygienické normy a odpovídá současným požadavkům předškolního vzdělávání. Prostředí školy je příjemné, esteticky upravené, poskytuje dětem dostatek prostoru pro realizaci rozmanitých aktivit včetně pohybových činností. V prostorách třídy a herny jsou vytvořeny hrací koutky pro námětové a tvořivé hry, jsou dobře vybaveny, jejich součástí tvoří doplňkový materiál podporující smysluplnost hry. Průběžně jsou doplňovány hračky, učební pomůcky, knihy. MŠ má dobré podmínky pro rozvoj čtenářské, matematické a informační gramotnosti. V herně je umístěn počítač s výukovými programy pro děti předškolního věku. Na běžné úrovni je nabídka tělovýchovného náradí a náčiní. MŠ je dobře vybavena audiovizuální technikou a v průběhu inspekce ji učitelky využívaly. Školní zahrada doznala v posledních letech také pozitivních změn. Je vybavena dřevěnými tělovýchovnými prvky, pískovištěm s ochranným zakrytím a domečkem. Zřizovatel školy se snaží dle finančních možností svého rozpočtu udržovat a vylepšovat stav budovy a zajišťovat potřebné vybavení školy. MŠ je umístěna v bezprostřední blízkosti sportovního odpočinkového areálu obce a tato sportoviště jsou i dětem z MŠ k dispozici. Učitelky využívají s dětmi jedenkrát týdně moderně vybavenou tělocvičnu obce.

Spolupráce se zákonnými zástupci dětí, se základní školou, se zřizovatelem a dalšími partnery podporuje naplňování přijatých cílů a koncepčních záměrů MŠ. Rodiče

jsou průběžně seznamováni s obsahovou náplní předškolního vzdělávání. Učitelky kladou důraz na oboustrannou důvěru a porozumění. Organizují pro ně začátkem školního roku třídní schůzku, besídky s občerstvením a další setkání. Vedení školy se zajímá o názory rodičů, organizuje a vyhodnocuje ankety, na které následně reaguje. MŠ prezentuje výsledky svého vzdělávacího programu při různých veřejných, společenských a kulturních akcích, ve výtvarných soutěžích a člancích v Čestickém zpravodaji. Škola tvoří důležitou součást života obce. Její zaměstnanci se do činnosti aktivně zapojují, organizují kulturní a společenské akce (např. maškarní karneval, soutěže, čarodějnice) a tradiční program vítání občánků.

Spolupráce MŠ se ZŠ je především zaměřena na plynulý a bezproblémový přechod dětí z MŠ do ZŠ. K tomu pozitivně přispívají aktivity: společná účast dětí a žáků při divadelních představeních, návštěvy budoucích školáků v ZŠ a další.

Vedení školy hodnotí spolupráci se zřizovatelem velmi pozitivně. Oceňuje jeho zájem o oblast předškolního vzdělávání, což dokladuje i přítomnost zástupců obce při vítání nových dětí začátkem školního roku.

Základní škola

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola zajišťuje všem žákům rovný přístup ke vzdělávání. Rodiče jsou o zápisu informováni především osobními pozvánkami, dále prezentacemi na vývěskách v ZŠ a MŠ, v obecním zpravodaji a místním rozhlase. Rozhodnutí o přijetí k základnímu vzdělávání a o odkladu začátku povinné školní docházky vydaná ředitelkou školy byla zpracována v souladu se správním řádem. K základnímu vzdělávání byli přijati všichni zájemci bez jakékoli diskriminace.

Žákům se SVP byly ve spolupráci se školským poradenským zařízením, zákonnými zástupci a vyučujícími sestaveny vhodné individuální vzdělávací plány (dále IVP). Zvýšená péče a individuální pomoc je také poskytována ostatním žákům s výukovými problémy. Potřebnou reedukaci žáků s vývojovými poruchami učení, kteří jsou rozděleni do dvou skupin zajišťuje jedna z odborně proškolených učitelek.

Výchovnému poradenství a současně i prevenci sociálně negativních jevů se věnuje dostatečným způsobem ředitelka školy. Vychází z kvalitně zpracovaného minimálního preventivního programu, který pravidelně zpětně vyhodnocuje. Účinnou prevencí vidí škola především v předkládání bohaté zájmové činnosti všem žákům, pořádání zajímavých akcí a dále ve kvalitní spolupráci s rodiči. Závažnější problémy tohoto rázu se v současné době ve škole nevyskytují. Škola má také stanovenou strategii na podporu žáků se sociálním znevýhodněním, kterou však zatím nemusí využívat.

Organizace vzdělávání je promyšlená, efektivní a funkční. Učební plány obou realizovaných vzdělávacích programů jsou naplňovány. Disponibilní hodinové dotace byly využity především k výraznému posílení předmětů český jazyk a matematika, dále ke dvěma hodinám informačních a komunikačních technologií a hodinou přírodovědy. Učitelé si vedou podrobně zpracované tematické plány, které korespondují s obsahy a náplněmi vzdělávacích oblastí zvoleného ŠVP. Počty žáků ve třídách, předložené rozvrhy hodin žáků a délky všech přestávek respektovaly příslušné právní předpisy. Méně

vhodné začlenění některých hodin anglického jazyka na konec výuky bylo provedeno z nutných organizačních důvodů.

K všestrannému rozvoji osobností žáků a k vhodnému využití jejich volného času přispívá nabídka zájmových aktivit, jako je kroužek informatiky, přírodovědně výtvarný kroužek „Ledňáček“, či kroužek angličtiny, který pracuje v rámci ŠD. Těchto možností aktivně využívá většina žáků. ZŠ každoročně organizuje plavání pro žáky druhého až pátého ročníku, v rámci činností ŠD zase společné bruslení. Prakticky prováděna je i dopravní výchova. V průběhu roku jsou žáci dále zapojováni do mnoha krátkodobých či dlouhodobých projektů různého zaměření. Žákům jsou také již od MŠ zakládána portfolia, která v kompletní podobě dostávají na konci pátého ročníku.

V malém kolektivu zaměstnanců školy převládají úcta a pěkné pracovní vztahy. Klima respektující individuální osobnostní vlastnosti všech žáků umožňuje s nimi účinnou komunikaci. Učitelé školy využívají příležitosti k diferenciaci a individualizaci vzdělávání žáků. Na základě doporučení školských poradenských zařízení přizpůsobují náročnost požadavků na ně. Ve výuce jsou prakticky využívány reedukační pomůcky. Výsledky vzdělávání žáků jsou hodnoceny objektivně a podle schválených kritérií. Učitelé vytvořili promyšlený systém hodnocení práce žáků, které je účinně motivuje k dalšímu rozvoji.

Podpora rozvoje osobnosti všech žáků byla sledována při hospitační činnosti, která proběhla napříč všemi ročníky a u většiny pedagogických pracovníků školy. Učitelům se dařilo účinně rozvíjet a kultivovat estetické vnímání, cítění a prožívání žáků. V budově školy je patrné pěkně a účelně uspořádané podnětné prostředí. Osobnost žáků byla formována velice citlivým pedagogickým přístupem a vlídným jednáním.

Žáci se v rámci výuky zúčastňují zajímavých exkurzí, které jim přinášejí přírodovědné znalosti a prohlubují sociální dovednosti. Škola se zapojila do projektu „Řemeslo má zlaté dno a čisté ruce“, jehož realizace byla pro všechny zúčastněné velmi přínosná. Žáci školy získali nejvíce ocenění ze všech zúčastněných v rámci podprojektu „Čím budu“. Učitelé dostali, za účast v projektu, pro školu čtyři velké stavebnice Merkur.

Ve výuce jsou využívány vyprávění, dramatizace, prezentace učiva prostřednictvím přenosného počítače a dataprojektoru na interaktivní tabuli. Učitelé odpovědi žáků usměrňují a zobecňují. Žáci se vyjadřují zřetelně, jednoznačně a věcně správně. Používají odbornou terminologii a vysvětlují si význam neznámých slov. Připomínají si a posuzují kvalitu současných společenských a individuálních životních hodnot, projevují kompetence úměrné svému věku a schopnostem.

Žáci mají možnost pochopit přírodní a kulturní hodnoty životního prostředí v regionu, seznamují se s příčinami, následky a projevy jeho poškozování, učí se chápat globální souvislosti současného světa. Škola organizuje sběr léčivých bylin, žáci jsou vedeni k šetření a k třídění druhotných surovin. V hospitované výuce bylo patrné zařazení nových vědeckých a technických poznatků. Žákům jsou zadávány domácí úkoly, které potom společně kontrolují a hodnotí kvalitu jejich plnění.

Škola má zpracovanou strategii směřující k rozvoji čtenářské gramotnosti. Učitelé se na výuku důsledně připravují, motivují žáky vhodnou organizací výuky, vymýšlejí netradiční formy vzdělávání a využívají množství didaktických pomůcek. Vedou žáky k prožitku z četby a k rozvoji jejich čtenářských dovedností, zohledňují vzdělávací potřeby jednotlivců. Použité termíny a neznámá slova žákům vysvětlují pomocí přípravného čtení, dbají na pochopení významu, uvádějí mezipředmětové souvislosti, učivo opírají o praktické zkušenosti. Žáci mají možnost sdělení svých názorů a zkušeností, učitelky

jejich vyjadřování vhodně opravují. Často je využívána i práce s cílenou chybou. Žáci navštěvují místní veřejnou knihovnu.

Matematická gramotnost je rozvíjena na požadované úrovni. Při inspekční hospitaci žáci ve skupinách zjišťovali rozměry předmětů ve třídě pomocí různých měřidel a naměřené hodnoty porovnávali. Byli vedeni k odhadování, porovnávání a k vlastnímu úsudku, správnost řešení byla podložena uvedením obecně platných pravidel. Prokázali, že jsou zvyklí na svižné tempo a efektivní komunikaci. Učivo bylo opíráno o praxi, ověřováno příklady a množstvím mezipředmětových souvislostí s odůvodňováním zvolených řešení. Cílevědomě bylo využíváno vzájemné hodnocení a sebehodnocení. Účelně byly střídány vhodné organizační formy a metody výuky, kooperativní činnostní učení bylo vyhodnocováno, zjištěné výsledky porovnávány. Při řešení problémových úloh žáci dodržovali správný postup, aktivně pracovali s chybou a úmyslně zařazeným nesprávným řešením. Měli možnost k experimentování, efektivita výuky byla podporována jejich vzájemnou spoluprací a využíváním množství pomůcek i praktických příležitostí. Vývoj jejich znalostí a dovedností je systematicky vyhodnocován, promyšlenou diferenciací je podporován pokrok žáků se SVP. Účinnost výuky výrazně zvyšuje nadstandardní technická vybavenost a její účelné využívání.

Škola naplňuje trend aktivního prohlubování znalostí žáků v anglickém jazyce při povinné výuce a v činnosti zájmových kroužků, o které je velký zájem. Ředitelka školy zpracovala koncepci rozvoje výuky cizího jazyka. Tento předmět vyučuje zkušená učitelka s dlouholetou pedagogickou praxí, která se věnuje dalšímu sebevzdělávání. Pro výuku anglického jazyka zajistila škola velmi dobré materiální podmínky. Učitelka žákům ochotně objasňuje neznámé termíny a cizí slova. Žáci aktivně komunikovali s vyučující, samostatně pracovali s pracovními listy, chápali význam slov, byli vedeni k dialogizaci. V rámci projektu EU peníze školám s názvem „Interaktivní učení“ škola čerpá prostředky Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Od zahájení realizace projektu bylo do termínu inspekce již odučeno celkem 18 hodin anglického jazyka. Vzhledem k probíhající nemocnosti docházelo k častějšímu opakování probraného učiva. Organizace hodiny byla rozmanitá. Učitelka zadávala pokyny v anglickém jazyce, podle potřeby poskytovala žákům individuální dopomoc. Žáci pracovali s pracovními sešity a listy, byl využit přehrávač CD.

Informační gramotnost je posílena jednohodinovou dotací výuky informatiky ve 3. a 4. ročníku s možností dalšího rozšiřování znalostí v činnosti kroužku informatiky. Správu datové sítě, činnost koordinátora rozvoje informačních a komunikačních technologií (dále ICT) a činnost kroužku informatiky včetně elektronické komunikace související s projektem EU peníze školám zajišťuje pracovník na zkrácený úvazek. Tvorba pracovních sešitů o obci Čestice a jejím okolí je cílem projektu „Školy pro venkov“, projekt „Interaktivní učení“ pomáhá škole vytvořit nové výukové materiály. Práce učitelek s interaktivními tabulemi je v prvopočátcích, zařazují ji zatím do výuky pouze pro rozšíření a upevňování probraného učiva, využívají komerčních výukových programů a umožňují na nich tvůrčí činnost žákům i o přestávkách. Práce žáků s ICT v počítačové učebně v průběhu inspekce neprobíhala, přesto se často v učebně vzdělávají. Žáci pracují se zdroji vyhledávání, nalezené informace (např. z internetu) někteří prezentují prostřednictvím vlastních jednoduchých elektronických dokumentů. Žáci projevovali všechny potřebné kompetence plně odpovídající jejich věku a schopnostem.

Pedagogická rada se pravidelně zabývá výsledky vzdělávání a chování žáků. Za poslední tři roky žádný z žáků neopakoval ročník, pochvaly výrazně převažují

nad kárnými opatřeními. Učitelé identifikují žáky s riziky školní neúspěšnosti a účinně s nimi dále pracují. Vyhodnocují žákovské čtvrtletní prověrky z matematiky a českého jazyka třetích až pátých ročníků a srovnávají je se standardy, které by měli žáci zvládnout. Možnosti externího hodnocení výsledků vzdělávání žáků nebyly v poslední době zatím školou využity. Podle sdělení rodičů žáků, absolventů a pedagogů spádové školy nemají žáci při přechodu na druhý stupeň žádné problémy.

Ředitelka školy zpracovala výroční zprávu a vlastní hodnocení školy za období třech posledních školních let podle požadované struktury, vyhodnotila silné i slabé stránky školy. Při tomto hodnocení efektivně využila i zpětných informací od rodičů, žáků a zaměstnanců školy získaných prostřednictvím dotazníků. Z jejích výsledků vyplývá, že škola k žákům přistupuje citlivě, žáci chodí do školy rádi. Klima školy je ze strany veřejnosti a rodičů hodnoceno kladně.

Hodnocení předpokladů ZŠ ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Kvalitně zpracovaný ŠVP ZV je zaměřen na všeobecnou podporu rozvoje osobnosti všech žáků a vychází z reálných podmínek a možností školy. Ředitelka školy reagovala na doporučení ČŠI, která provedla před zahájením vlastní inspekční činnosti komparační analýzu ŠVP ZV, a odstranila drobné nedostatky formálního charakteru. Současný ŠVP ZV je nyní v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a je veřejnosti přístupný v budově školy. Ředitelka školy také připravuje přílohu ŠVP ZV pro žáky s lehkým mentálním postižením. Škola vypracovala školní vzdělávací program i pro ŠD, ten je v souladu se školským zákonem a svým obsahem navazuje na ŠVP ZV.

Úroveň řízení školy a její celková koncepce odpovídá podmínkám málotřídní školy. Vzhledem k její velikosti je vzájemná komunikace postavena především na každodenním kontaktu a spolupráci celého pedagogického sboru. Pracovní povinnosti a příslušné odpovědnosti všech zaměstnanců vyplývají z organizačního řádu a organizačního schématu školy. Ředitelka školy provádí průběžnou hospitační činnost minimálně třikrát do roka, vypracovává z ní podrobné hospitační záznamy. Veškerá pedagogická dokumentace je řádně vedena, smysluplně propojena, aktualizována a pravidelně kontrolována. Prospěch a chování žáků, stejně jako organizační záležitosti školy, jsou často projednávány pedagogickou radou, dvakrát z toho společně s MŠ. Z těchto jednání jsou pořizovány zápisy s vypovídající hodnotou. Na pedagogické rady navazují provozní porady. Vydaný školní řád je vytvořen v souladu s právním předpisem, jeho součástí jsou pravidla pro hodnocení prospěchu a chování žáků, veřejnosti je přístupný. Školní matrika je vedena v předepsaném rozsahu v písemné i elektronické podobě, splňuje požadavky pro přenos a archivaci statistických dat. Ředitelka školy podporuje moderní a tvořivé formy práce, má dobrý přehled o všech vzdělávacích a výchovných činnostech školy.

Ředitelka školy splňuje všechny předpoklady pro výkon své funkce, do které byla jmenována v roce 2005 na základě konkurzního řízení. V době inspekční činnosti zajišťovali vzdělávání žáků celkem čtyři pedagogičtí pracovníci. Odbornou kvalifikaci pro výuku na prvním stupni ZŠ splňovala pouze jedna třídní učitelka. Ředitelka školy splnila odbornou kvalifikaci pro výuku na stupni druhém, přesto všechny její hospitované hodiny vykazovaly vysokou kvalitu. Její profesionální erudovanost pramení z mnohaletých praktických zkušeností a celoživotního vzdělávání. Třetí pedagog vyučuje pouze

informatiku, současně je správcem sítě a absolvoval odborné kurzy z této oblasti. Poslední pedagogická pracovnice a současně vychovatelka ŠD vyučuje anglický jazyk a všechny výchovy u starších žáků, splňuje odbornou kvalifikaci pro všechny vykonávané činnosti.

DVPP je ředitelkou školy cíleně podporováno a probíhá na velmi dobré úrovni. Své kolegy se snaží motivovat k aktivnímu vzdělávání. Z předložených plánů DVPP a četných osvědčení o absolvování vzdělávacích akcích vyplývá, že se pravidelně zúčastňuje odborných seminářů a školení v poslední době zaměřených především na moderní metody a formy práce, výuku anglického jazyka a práci se žáky se SVP.

Ředitelka školy hodnotí spolupráci se zřizovatelem jako příkladnou a plně funkční. Zřizovatel školu všestranně podporuje jak po stránce materiální, tak především finanční. Při škole je zřízena devítičlenná školská rada, která se schází dvakrát ročně, seznamuje se s potřebnými dokumenty školy a některé dále schvaluje. Na svá jednání zve i ředitelku školy, vzájemná spolupráce je na dobré úrovni. O výsledcích vzdělávání žáků jsou rodiče informováni na pravidelných třídních schůzkách, které se konají dvakrát ročně, dále také prostřednictvím notýsků a žákovských knížek. V případě potřeby si lze s pedagogickými pracovníky školy domluvit individuální konzultace. Důležité informace jsou vyvěšovány na nástěnce ve škole, další komunikace s rodiči probíhá písemnou, elektronickou či telefonickou formou. Škola se snaží udržovat dobré partnerské vztahy s rodiči a širokou veřejností i díky mnohým kulturním a společenským akcím, které organizuje. Pořádá také Den otevřených dveří. Dlouhodobá a přínosná je spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Rychnově nad Kněžnou.

Škola koordinuje svůj školní vzdělávací program s činností Základní školy a mateřské školy Častolovice, kam přechází většina žáků do vyšších ročníků a pokračuje zde ve vzdělávání. Vyměňuje si zkušenosti a koná společné akce s jinou málotřídní školou. Prostřednictvím projektu Miss panenka získala ojedinělým způsobem dopisovatele a partnery pro nezištnou komunikaci. Škola často prezentuje svoji činnost v místním zpravodaji a spolupracuje s kronikářem obce. Daří se jí také získávat drobné sponzorské dary.

Materiální a prostorové podmínky školy vyhovují potřebám její výchovně vzdělávací činnosti. Interiér školy je v závislosti na finančních možnostech průběžně udržován a modernizován. Pro vlastní výuku slouží dvě kmenové učebny a jedna odborná. Obě třídy jsou vybaveny moderním žákovským nábytkem zohledňujícím rozdílnou tělesnou výšku žáků, tabulemi s křídovým povrchem a dotykovými interaktivními tabulemi s dataprojektory. Ve výuce jsou dále efektivně využívány přenosný počítač, televize s přehrávači médií, digitální fotoaparát a kamera, radiopřijímače a klavír. Dostatečné množství didaktických her, názorných pomůcek a dalšího výukového materiálu vytvářejí dobrý předpoklad pro kvalitní výuku. Zrakovou oporu učiva umožňuje množství dvojrozměrných nástěnných obrazů a trojrozměrných pomůcek. Učebnice a učební texty v žákovské i učitelské knihovně jsou průběžně doplňovány.

Škola poskytuje nadstandard ICT služeb především moderní prezentační technikou umístěnou v kmenových třídách. Odborná učebna je vybavena sedmnácti počítačovými stanicemi připojenými k internetu a účelně využívanými pro výuku nebo administrativu školy a starším nevyhovujícím žákovským nábytkem. Škola má dále k dispozici čtyři přenosné počítače, kopírku a tiskárny. Účelné využívání těchto prostředků podporuje pořízené programové vybavení. Pomalu dosluhující žákovská technika však již nepostačuje současným potřebám školy a připravuje se její zásadní modernizace.

Jediné oddělení ŠD využívá pro svoji činnost dvě herny vybavené starším i moderním nábytkem a množstvím společenských her. Ke škole těsně přiléhá malá zahrada udržovaná v rámci činnosti zájmového kroužku. Na zlepšení materiálního vybavení se podílí sami žáci (např. sběrem starého papíru).

Vchod do budovy je zabezpečen elektrickým zámkem a osazen videotelefonem, jehož koncová zařízení jsou instalována ve všech potřebných prostorách. Všichni žáci jsou na začátku a v průběhu školního roku seznamováni s pravidly bezpečnosti ve škole a při akcích pořádaných školou, o jejich poučení jsou prováděny a uchovávány prokazatelné záznamy. Vývoj počtu úrazů kolísá, jejich výskyt je však minimální. Směrnice k zajištění BOZ byly zpracované odborně způsobilou osobou a jsou dodržovány stejně jako harmonogram revizí, kontrol a bezpečnostních prohlídek. Všechny prostory navštěvované žáky se jevíly v době inspekce jako bezpečné. Dohled nad žáky je o přestávkách i mimo ně zajištěn. Ředitelka školy pravidelně vyhodnocuje všechna zdravotní a bezpečnostní rizika a neodkladně přijímá vhodná opatření k jejich minimalizaci. Citlivým erudovaným řešením školních událostí dokáže škola nejen úspěšně vyřešit dílčí problém, ale zobecnit problémy a vyvodit výchovné závěry (např. projekt Anděl).

Ředitelka školy využívá pro zabezpečení činnosti školy a její rozvoj vícezdrojové financování. Ve sledovaných letech 2008 až 2010 nejvýznamnějším zdrojem byly finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje na vzdělávání a rozvojové programy. Nemalou měrou se na chodu školy podílel zřizovatel, který poskytoval příspěvek určený na její provoz. Z těchto prostředků škola také hradila náklady na DVPP, na učebnice a učební pomůcky. V roce 2009 škola využila možnosti uplatnit mimořádné slevy na pojistném a uspořené prostředky na odvody byly určeny k posílení ostatních neinvestičních výdajů, ze kterých byly nakoupeny učebnice a učební pomůcky.

Ke zlepšení kvality vzdělávání a materiálních podmínek výuky škola využila v roce 2010 možnosti zapojit se do grantu EU peníze školám se zaměřením na oblast interaktivního učení. V rámci tohoto projektu jsou podporovány aktivity k vytváření podmínek pro zvyšování kvality výuky anglického jazyka, inovace a zkvalitnění výuky v oblasti přírodních věd a inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT. Z takto získaných prostředků škola zakoupila 2 ks notebooku, programové vybavení, interaktivní tabuli a hradí část mzdových nákladů na výuku anglického jazyka.

V tomtéž roce se škola zapojila jako partner bez finanční účasti do projektu „Školy pro venkov“ v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Příjemce dotace je Novohradská občanská společnost, o.s. Projekt bude realizovat společnost NAD ORLICÍ, o.p.s. Cílem je zavádění projektové výuky do vyučování. Výstupem pro školu je zpracování regionální učebnice. V rámci této akce škola již získala stolní počítač, multifunkční zařízení, notebook, kameru a dataprojektor.

Prostřednictvím účelových dotací poskytnutých ze státního rozpočtu na realizaci rozvojových programů v oblasti zvýšení nenárokových složek platů pedagogických pracovníků, úrovně odměňování provozních zaměstnanců a posílení platů nad rámec normativního rozpisu přímých výdajů ředitelka školy mohla v letech 2008 a 2009 jednak diferencovaně ocenit práci jednotlivých pracovníků a jednak pokrýt zvýšené náklady spojené se změnou zákona v oblasti odměňování provozních zaměstnanců. Uskutečněním těchto programů došlo k mírnému nárůstu platů zaměstnanců školy v tomto období. V letech 2009 a 2010 škola obdržela ze státního rozpočtu finanční prostředky z rozvojového programu určeného na školní vybavení pro žáky 1. ročníků. Tyto prostředky umožnily ředitelce školy nákup potřebných učebnic a školních pomůcek pro určené žáky.

Všechny účelové dotace poskytnuté ze státního rozpočtu škola čerpala v souladu s jejich pravidly a účelem jejich poskytnutí.

Vlastními zdroji, tj. úplatou za školské vzdělávání, škola částečně pokrývá náklady spojené s činností MŠ.

Závěry, celkové hodnocení školy

Škola zajišťuje vzdělávání a školské služby v souladu s údaji v zápisu do rejstříku škol a školských zařízení.

Předškolní vzdělávání je organizováno v podnětném prostředí a na základě partnerské spolupráce mezi dětmi a učitelkami. Probíhá pod odborným vedením ředitelky školy a vedoucí učitelky MŠ. Základy klíčových kompetencí jsou rozvíjeny ve všech oblastech, příprava dětí na vstup do ZŠ je systematická a volené formy vedou k bezproblémovému přechodu dětí do ZŠ.

Sledovaná organizace a metody práce v MŠ nevedly vždy na požadované úrovni k aktivní účasti dětí. Dílčí rezervy byly shledány v metodice plánování, v diferenciaci požadavků kladených na děti ve vztahu k jejich individuálním schopnostem a v nevyváženosti spontánních a řízených činností. Vzájemná komunikace mezi dětmi byla vstřícná, děti projevovaly zájem o nové poznání.

MŠ zajišťuje rovnost přístupu ke vzdělávání. Učitelky podporují prevenci patologických jevů, mezi dětmi byly sledovány pozitivní vzájemné vztahy, vstřícnost a tolerance. Problematika bezpečnosti a ochrany zdraví dětí není opomíjena, dílčí změnu je třeba provést v organizaci ranního cvičení a odpočinku dětí.

Zvolená strategie rozvoje MŠ vede ke zlepšování kvality podmínek školy. Ředitelka školy plní zodpovědně povinnosti vedoucího pracovníka. Její řízení je promyšlené, o práci v MŠ má přehled a přijímá opatření ke zkvalitňování úrovně předškolního vzdělávání.

Pozitivně je hodnocena odpovídající odborná kvalifikovanost učitelek MŠ a podpora jejich dalšího vzdělávání. Vybavení pomůckami, hračkami, tělovýchovným náradím, audiovizuální technikou a materiálem pro výtvarné a pracovní činnosti je dostatečné k naplňování ŠVP PV.

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání je v souladu s rámcovým vzdělávacím programem.

Rovný přístup ke vzdělávání zajišťuje ZŠ všem žákům. Potřebná péče je podávána i žákům se SVP. Prevence sociálně negativních jevů je školou účinně realizována.

Výuka v ZŠ se uskutečňuje podle platných učebních dokumentů. ŠVP ZV je reálný a naplňuje výchovně vzdělávací potřeby školy. Výuka probíhá v souladu s cíli základního vzdělávání, byla respektována specifika jednotlivých tříd a různých věkových skupin.

Výuka v základní škole měla celkově velmi dobrou úroveň. Učitelky střídaly různé metody a formy práce a dařilo se jim účinně organizovat činnost více ročníků v rámci jedné třídy. Citlivě reagovaly na individuální potřeby všech žáků. Komunikace žáků,

jejich znalosti a dovednosti byly na požadované úrovni, vhodně byli motivováni a vedeni k aktivnímu učení. Všechny činnosti prováděli se zaujetím a nadšením. Účinnost výuky výrazně zvyšuje nadstandardní technická vybavenost a její účelné využití.

Úroveň řízení a kontrolní činnosti ZŠ odpovídá její velikosti, je účinné a efektivní. Vychází především z každodenního osobního kontaktu všech zaměstnanců. Je demokratické a probíhá v duchu vzájemné spolupráce. Dokumentace ZŠ je velmi prakticky a kvalitně zpracována.

Odbornou kvalifikaci splňuje ze dvou třídních učitelek pouze jedna, přesto všechny hospitované hodiny vykazovaly vysokou kvalitu. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je realizováno na velmi dobré úrovni.

Dobré materiální podmínky ZŠ umožňují realizovat stanovené vzdělávací cíle. Škola disponuje nadstandardní moderní prezentační technikou a četnou technikou výpočetní. Ředitelka školy ve spolupráci s odborně způsobilou osobou a ostatními učiteli vytvářejí bezpečné a zdravé prostředí s příznivým sociálním klimatem pro všechny žáky ZŠ.

Zárukou rozvoje školy je nadstandardní spolupráce se zřizovatelem. Komunikace s rodiči a dalšími partnery je velmi dobrá a pozitivně ovlivňuje celkovou úroveň MŠ a ZŠ. Škola se dostatečně prezentuje veřejnosti. Slabou stránkou jsou však její neaktualizované internetové stránky.

S finančními prostředky státního rozpočtu nakládala škola efektivně a hospodárně. Ředitelka školy využívá všech dostupných zdrojů k podpoře činnosti školy.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Horská 5, 541 01 Trutnov.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Královéhradeckém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Trutnově dne 11. 3. 2011

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Podpis

Mgr. Martin Fiala, školní inspektor

Martin Fiala v.r.

Bc. Miloslava Beránková, školní inspektorka

Miloslava Beránková v.r.

Mgr. Ladislav Kosa, školní inspektor

Ladislav Kosa v.r.

Bc. Ilona Oškrobaná, kontrolní pracovnice

Ilona Oškrobaná v.r.

Bc. Lenka Mejstříková, přizvaná osoba

Lenka Mejstříková v.r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Česticích dne 16. 3. 2011

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Podpis

Mgr. Helena Horská, ředitelka školy

Helena Horská v.r.

Připomínky ředitelky školy

Připomínky nebyly podány.